

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ І АУДИТ

УДК 657(045)

DOI: 10.37734/2409-6873-2021-1-8

ФОРМУВАННЯ НОВИХ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПРО РОЗРАХУНКОВІ ОПЕРАЦІЇ – ЗАПОРУКА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

А. В. ГЕВЧУКдоктор економічних наук, доцент,
Вінницький фінансово-економічний університет

Анотація. Мета статті полягає в обґрунтуванні теоретико-прикладного аспекту інформаційного забезпечення шляхом формування нових показників фінансової звітності про розрахункові операції як запоруку ефективності управлінських рішень. **Методика дослідження.** Досягнення поставленої у статті мети здійснено за допомогою таких методів дослідження, як методи логічного узагальнення та наукової абстракції, аналізу, аналітичний метод. **Результати.** Зазначено, що недоліком обліку практики є низька інформативність форм фінансової звітності задля управління бізнесом та потребує її доповнення щодо проведення розрахункових операцій. Пропонується удосконалити зміст і складові частини фінансової звітності бізнес-одиниць (ф. № 1 «Баланс» (Звіт про фінансовий стан) та ф. № 5 «Примітки до річної фінансової звітності») через формування нових показників з використанням аграрної розписки як нового інструмента розрахунку та альтернативного механізму кредитування підприємств агробізнесу. **Практична значущість результатів дослідження.** Використання на практиці запропонованих теоретико-прикладних підходів дасть змогу сформувати об'єктивну інформацію, адаптовану до таксономії фінансової звітності (за міжнародними стандартами фінансової звітності в Україні) для менеджменту, нинішніх та потенційних інвесторів, позикодавців та інших кредиторів у прийнятті ефективних управлінських рішень.

Ключові слова: розрахунки, дебіторська заборгованість, кредиторська заборгованість, звітність, інформація, аграрна розписка, бізнес, управління.

Постановка проблеми в загальному вигляді та зв'язок із найважливішими науковими чи практичними завданнями. В сучасних умовах під час вирішення стратегічних завдань сталого економічного розвитку бізнес-одиниць перед менеджментом стоять завдання моніторингу поточних і стратегічних показників. Розглядаючи внутрішні (приватні ресурси) та зовнішні (державні ресурси) джерела фінансування сталого розвитку, бачимо проблему інтегрованого обліку таких джерел та напрямів їх використання через призму контролю для ефективного управління ними. Недоліком обліку практики вважають низьку інформативність форм звітності для досягнення цілей управління розрахунками, яка має бути спрямована на ефективність використання ресурсів, а також відповідні розрахунки як на макро-, так і на мікрорівнях, які виступають об'єктами інтегрованого обліку.

Сучасне економічне бізнес-середовище висуває вимогу подолання обмеження фінансової інформації, що проявляється в розробленні нових стандартів із формування звітності принципово іншого формату. Процес регулювання окремих фактів господарської діяльності змінюється

управлінням глобальними процесами, а саме описом бізнес-моделі і бізнес-середовища компанії. Формування інформації, відповідно до якісних характеристик згідно з концептуальною основою МСФЗ та концепції інтегрованої звітності, можливе тільки в умовах тісної взаємодії бухгалтерії зі структурними підрозділами підприємства, тому керівництву необхідно регламентувати порядок установаження комунікативних зв'язків щодо руху інформації між структурними підрозділами суб'єкта бізнесу і бухгалтерією. Важливою для управління бізнесом у сучасних реаліях є повнота інформації, де основним джерелом є звітність про діяльність бізнес-одиниці, елементи розрахункових операцій, через доповнення новими показниками з використанням аграрної розписки як нового інструмента розрахунку та альтернативного механізму кредитування підприємств агробізнесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження напрямів удосконалення звітності неодноразово проводили провідні науковці, практики та працівники облікових підрозділів бізнесу у своїх працях. Кожен із дослідників (В.Ю. Макаренко [1], Л.Г. Ловінська, Т.А. Бондар [2], Н.В. Спі-

цина [3], Н.О. Литвиненко [4], В.Ю. Царук [5]), які присвятили науковий пошук відображенню у звітності інформації про будь-який об'єкт бухгалтерського обліку, зауважують, «що необхідність удосконалення порядку й форми організації обліково-інформаційного забезпечення системи управління пов'язана з обмеженою можливістю бухгалтерського обліку більшості суб'єктів господарювання щодо забезпечення управлінського персоналу необхідною інформацією про ризики та їх потенційні наслідки». Незважаючи на значні напрацювання, є потреба доповнення новими показниками фінансової звітності щодо розрахункових операцій бізнес-одиниць з використанням аграрної розписки як нового інструмента розрахунків та альтернативного механізму кредитування агробізнесу, що сприятиме ефективному способу управління бізнесом.

Формування цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає в обґрунтуванні теоретико-прикладного аспекту інформаційного забезпечення шляхом формування нових показників фінансової звітності про розрахункові операції як основу ефективності управлінських рішень.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Сьогодні бізнес-одиниці потребують вжиття заходів стабілізації в напрямі забезпечення сталого розвитку та подолання кризових явищ в економіці країни. Учасники VIII Всесвітнього конгресу бухгалтерів і аудиторів визначили роль бухгалтерського обліку в концепції сталого розвитку підприємства як взаємозв'язок (синергію) принципів бухгалтерського обліку з принципами сталого розвитку, а саме всеосяжне використання можливостей бухгалтерського обліку для потреб розвитку економіки за низкою напрямів [6]. Попри те, що питання створення фінансової звітності перебувають у центрі уваги бухгалтерів та користувачів, досі не вдалося виробити єдині підходи до процедур ведення бухгалтерського обліку та її складання. Це обумовлено перш за все тим, що постійний розвиток економічних відносин висуває нові завдання щодо управління діяльністю бізнесу, що потребує нових вимог до порядку формування та подання бухгалтерської інформації для досягнення цілей управління.

В сучасних реаліях необхідно визначити нові вимоги щодо формування даних бухгалтерського обліку підприємств агросфери, адже, по-перше, галузь агробізнесу є системоутворюючою для економіки України, оскільки є найбільш продукуючою для формування ВВП країни; по-друге, драйвером у діяльності агробізнесу (власне, як і інших підприємств) є господарські процеси, такі як придбання, виробництво та реалізація, на етапі яких виникають розрахунки з низкою суб'єктів, зокрема постачальниками, покупцями, кредито-

рами, інвесторами, учасниками, працівниками; по-третє, незважаючи на значимість, процес здійснення бізнесу і розрахункових операцій, зокрема, потрапляє під високу ймовірність впливу ризиків несвоєчасності оплати.

Отже, з огляду на наведені обставини керівники агробізнесу зацікавлені в удосконаленні процесу управління щодо ефективного функціонування підприємств агросектору, розроблення аналітичних стратегій, деталізації показників діяльності задля пошуку «вузьких місць» або сильних сторін через якісну інформацію. Оскільки основним джерелом інформації про розрахунки є фінансова звітність, то необхідно комплексно оцінити здійснення розрахункових операцій підприємств агробізнесу, а не лише на окремих їх елементах, як описано у більшості наукових праць. Досягнення цього результату ускладнюється різноманітністю форм та інструментів розрахунків; впровадженням нових засобів забезпечення розрахунків та механізмів їх реалізації, таких як аграрна розписка [7]. Отже, реформування розрахункових відносин відбувається, а формування звітності є більш статичним, хоча, як зазначає А.Н. Хорин, користувачі звітної інформації розглядають її як доцільну та своєчасну, якщо наведена у ній інформація дає можливість користувачам реалізувати свої громадянські свободи та права максимально; звітна інформація є адаптивною для проведення контрольно-аналітичних процедур, що здійснюється як мінімум для ліквідації ризиків діяльності, планування та ефективної реалізації управлінських рішень; звітність є засобом комунікації між учасниками ринку і так званім сурдоперекладом інформації про діяльність підприємства для зацікавлених осіб [8].

Інтеграційні процеси щодо визнання України частиною світового економічного співтовариства вимагають реформування за різними напрямками. Одним із них є імплементація до єдиного інформаційного середовища, що сприятиме гармонізації бухгалтерського обліку. В процесі зазначених реформ необхідно врахування положень Міжнародних стандартів фінансової звітності щодо формування бухгалтерської звітності суб'єктів бізнесу, основою побудови яких (йдеться про МСФЗ) є Концептуальні основи фінансової звітності, які окреслюють характерні ознаки звітності, наводять терміни та порядок оцінювання складових частин фінансової звітності, обґрунтовують порядок збереження та примноження капіталу [9]. Важливість Концептуальних основ фінансової звітності проявляється в окресленні важливих складових частин фінансової інформації для потенційних інвесторів, позикодавців та інших контрагентів для прийняття управлінських рішень щодо інвестування/кредитування суб'єкта бізнесу [9].

Зауважимо, що основна проблема Концептуальних основ фінансової звітності полягає в обмеженості інформаційної площини, що охоплює лише традиційну фінансову звітність. Відповідно, розширення інформаційної площини має охоплювати інформацію, яка часто є необхідною, проте виходить за межі фінансової звітності [10]. Обґрунтування складу, класифікації та елементів розрахункових операцій підприємств агробізнесу, виділення ризиків проведення розрахунків, а також розроблення комплексного підходу до формування резервів та забезпечень для їх мінімізації дали змогу виявити напрями вдосконалення формування нових показників звітної інформації про досліджувані операції, що дало змогу виявити ступінь тієї самої «інформативності показників звітності», про які йдеться в МСБО 1, та сформулювати пропозиції щодо її удосконалення.

Задля усунення неспроможності фінансової звітності задовольнити інформаційні потреби про розрахункові операції підприємств агробізнесу обґрунтовано необхідність доповнення форм фінансової звітності (Ф. 1 «Баланс» (Звіт про фінансовий стан) та Ф. 5 «Примітки до річної фінансової звітності») новими показниками. Так, Ф. 1 «Баланс» містить інформацію про основні розрахункові операції підприємств агробізнесу в узагальнених статтях. Проте, враховуючи специфіку діяльності агробізнесу й наші пропозиції щодо використання аграрної розписки у розрахунках та специфічних резервів і забезпечень для мінімізації ризиків розрахункових операцій, запропонуємо запровадити окремі зміни у Ф. 1 «Баланс» (табл. 1).

Таким чином, запропонований нами фрагмент удосконаленої Ф. 1 «Балансу» (Звіт про фінансо-

Таблиця 1
Фрагмент удосконаленої Ф. 1 «Баланс» щодо відображення розрахункових операцій, резервів та забезпечень для їх здійснення

Актив	Код рядка	На початок	На кінець
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
...	...		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Дебіторська заборгованість за довгостроковими аграрними розписками	1041		
...			
Усього за розділом I	1095		
II. Оборотні активи			
...	...		
Векселі одержані	1120		
...	...		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи	1125		
*Дебіторська заборгованість за поточними аграрними розписками	1126		
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Розрахунки за нарахованими доходами	1140		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		
Розрахунки за операціями з деривативами	1156		
...			
IV Забезпечення та резерви	1250		
Баланс	1300		
Пасив	Код рядка	На початок	На кінець
I. Власний капітал			
...	1400		
Резервний капітал	1415		
*Обов'язковий резервний капітал	1416		
*Спеціальний резервний капітал	1417		
...	...		
Усього за розділом I	1495		
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
...	...		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		

Продовження Таблиці 1

1	2	3	4
Довгострокові векселі	1516		
*Розрахунки, забезпечені довгостроковою аграрною розпискою	1517		
Довгострокові забезпечення	1520		
...	...		
Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
...	...		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615		
*Розрахунки з постачальниками, забезпечені аграрними розписками	1618		
розрахунками з бюджетом	1620		
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635		
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточна кредиторська заборгованість за іншими розрахунками	1645		
Поточні забезпечення	1660		
Інші поточні зобов'язання	1690		
*Розрахунки, забезпечені аграрними розписками	1693		
Усього за розділом III	1695		
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900		

Джерело: доповнено на основі власних пропозицій автора

*Дебіторська заборгованість за довгостроковими аграрними розписками (1041);

*Дебіторська заборгованість за поточними аграрними розписками (1126);

*Обов'язковий резервний капітал (1416) *Спеціальний резервний капітал (1417);

*Розрахунки з постачальниками, забезпечені аграрними розписками (1618);

*Розрахунки, забезпечені аграрними розписками (1693)

вий стан) щодо відображення розрахункових операцій, резервів та забезпечень для їх здійснення з урахуванням наших пропозицій, а саме про те, чи є розрахунки складом дебіторської або кредиторської заборгованості, виокремлює рядки, присвячені забезпеченню розрахунків аграрними розписками довгострокового або поточного характеру. Крім того, на основі розробленого порядку управління ризиками розрахункових операцій передбачено окремі рядки, присвячені формуванню резервів/забезпечень розрахунків у межах дебіторської і кредиторської заборгованості. Виходячи з того, що Ф. 5 «Примітки до річної фінансової звітності» є «сукупністю показників і пояснень, які забезпечують деталізацію і обґрунтованість статей фінансової звітності, а також іншої інформації, розкриття якої передбачено відповідними національними (стандартами) бухгалтерського обліку або міжнародними стандартами фінансової звітності» [11], вважаємо за необхідне удосконалити змістовну частину, доповнивши Розділ IX «Дебіторська заборгованість» додатковими рядками (табл. 2).

Варто зазначити, що кардинальних змін у Примітках цього розділу не здійснювалося, єдиною є деталізація рядків. Така пропозиція, з одного боку, сприяє додатковому інформаційному значенню цього розділу, а з іншого боку, слугує альтернативою внутрішній звітності, що розширить інформаційну панель щодо дебіторської заборгованості агробізнесу. Аналогічна ситуація спостерігається з кредиторською заборгованістю, адже у Ф. 5 «Примітки до річної фінансової звітності» інформації немає, тому пропонуємо модель Розділу «Кредиторська заборгованість» із двох складових частин, таких як XVI.I «Довгострокова заборгованість» та XVI.II «Поточна кредиторська заборгованість». Розглянемо складову частину «Поточна кредиторська заборгованість», яка заповнюється на основі нових показників в розрізі рядків 1625–1720 із групуванням за термінами погашення до трьох місяців; від трьох до шести місяців; від шести до дев'яти місяців; від дев'яти до дванадцяти місяців (табл. 3).

Розглянемо наступну складову частину Розділу XVI.I. «Довгострокові розрахункові опера-

Таблиця 2

Розділ IX «Дебіторська заборгованість» (фрагмент Ф. 5)

Найменування показника	Код рядка	Всього на кінець року	За строками непогашення		
			до 12 місяців	від 12 до 18 місяців	від 18 до 36 місяців
Дебіторська заборгованість за товари, роботи	940				
Довгострокові векселі видані	940.1				
Інша довгострокова заборгованість дебіторів	940.2				
Дебіторська заборгованість за довгостроковими аграрними розписками	940.3*				
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	946				
Розрахунки з учасниками ПФГ	946.1				
Розрахунки за гарантійним забезпеченням	946.2				
Дебіторська заборгованість за поточними аграрними розписками	946.3*				
.....					

Джерело: доповнено на основі власних пропозицій автора

*Дебіторська заборгованість за довгостроковими аграрними розписками (940.3);

*Дебіторська заборгованість за поточними аграрними розписками (946.3)

Таблиця 3

Розділ XVI. XVI.П «Поточна кредиторська заборгованість»

Найменування показників	Код рядка	Термін погашення				Разом
		до 3 місяців (I квартал)	від 3 до 6 місяців (II квартал)	від 6 до 9 місяців (III квартал)	від 9 до 12 місяців (IV квартал, рік)	
Векселі видані	1625					
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1630					
товари, роботи, послуги	1635					
Розрахунки з учасниками ПФГ	1640					
Розрахунки з постачальниками, забезпечені аграрними розписками	1645*					
розрахунками з бюджетом	1650					
зокрема, з податку на прибуток	1655					
розрахунками зі страхування	1660					
розрахунками з оплати праці	1665					
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1670					
.....						
Розрахунки, забезпечені аграрними розписками	1720*					

Джерело: доповнено на основі власних пропозицій автора

* Розрахунки з постачальниками, забезпечені аграрними розписками (1645);

* Розрахунки, забезпечені аграрними розписками (1720)

ції», таку як довгострокова кредиторська заборгованість, яка заповнюється в розрізі відповідних рядків 1605–1616 із відповідним групуванням за термінами непогашення від 12 до 18 місяців; від 18 до 34 місяців; від 24 до 36 місяців, однак більший термін зазначати недоцільно, оскільки

існують судові позови або минає термін давності (табл. 4).

Отже, врахування наших пропозицій щодо формування нових показників для відображення інформації про розрахункові операції підприємств агробізнесу в межах поточної та довгостро-

кової кредиторської заборгованості, забезпечених аграрною розпискою, у Примітках до річної фінансової звітності дасть можливість отримати інформацію всім зацікавленим користувачам задля прийняття управлінських рішень.

Варто зазначити, що однією із складових частин Приміток до річної фінансової звітності, на яку також варто звернути увагу, є розділ, присвячений забезпеченням та резервам, цю форму також не видозмінювали, а нами внесена пропозиція формування нових показників, які додаються до Форми 5 в окремих рядках із відповідними резервами/забезпеченням розрахункових операцій.

Розглянемо відображення в Розділі VII «Забезпечення і резерви» (Ф. 5 «Примітки до річної фінансової звітності») нових показників (табл. 5).

Запропоновані теоретико-прикладні підходи до вдосконалення форм фінансової звітності щодо відображення елементів розрахункових операцій

розвинули елемент методу бухгалтерського обліку (звітність), з одного боку, а з іншого боку, підсилили інформаційну функцію бухгалтерського обліку щодо всебічного розкриття даних про розрахунки агробізнесу, що сприятиме своєчасності проведення розрахунків по заборгованостях.

Таким чином, наведені нами пропозиції дали змогу посилити контрольну функцію головного бухгалтера за ефективністю та правильністю розрахункових операцій у межах дебіторської і кредиторської заборгованості в агробізнесі в умовах використання нового фінансового інструмента розрахунків, а саме аграрної розписки, через доповнення форм фінансової звітності новими показниками.

Висновки із зазначених проблем і перспективи подальших досліджень у поданому напрямі. З наведеного можна зробити висновок, що фінансова звітність не містить достатньої

Таблиця 4

Розділ XVI. XVI.1 «Довгострокова кредиторська заборгованість»

Найменування показників	Код рядка	На початок року	Термін непогашення			Сума
			12–18 місяців	від 18 до 24 місяців	від 24 до 36 місяців	
...	...					
Інші довгострокові зобов'язання	1605					
довгострокові векселі	1610					
Розрахунки, забезпечені довгостроковою аграрною розпискою	1615*					
Фінансові ресурси, забезпечені аграрною розпискою	1616*					

Джерело: доповнено на основі власних пропозицій автора

* Розрахунки, забезпечені довгостроковою аграрною розпискою (1615);

* Фінансові ресурси, забезпечені аграрною розпискою (1616)

Таблиця 5

Розділ VII «Забезпечення і резерви» (фрагмент Ф. 5 «Примітки до річної фінансової звітності»)

Види забезпечень і резервів	Код рядка
Забезпечення на виплату відпусток працівникам	710
Забезпечення наступних витрат на додаткове пенсійне забезпечення	720
Забезпечення наступних витрат на виконання гарантійних зобов'язань	730
Забезпечення наступних витрат на реструктуризацію	740
Забезпечення наступних витрат на виконання зобов'язань щодо обтяжливих контрактів	750
Резерв забезпечення інших майбутніх зобов'язань	760
Резерв забезпечення відновлення земельних ділянок	765
Резерв забезпечення виплати матеріального заохочення	770
Резерв сумнівних боргів	775
зокрема, за товарними операціями	775.1
Резерв покриття боргів інших дебіторів	776
Резервний капітал	777
Обов'язковий резервний капітал	777.1*
Спеціальний резервний капітал	777.2*
Разом	780

Джерело: доповнено на основі власних пропозицій автора

* Обов'язковий резервний капітал (777.1);

* Спеціальний резервний капітал (777.2)

інформації про розрахункові операції бізнес-одиниць, особливо з огляду на появу нових інструментів розрахунків та системи забезпечень їх здійснення, що потребує її вдосконалення через формування та доповнення новими показниками фінансової звітності про розрахункові операції, що дає змогу підвищити ефективність управлінських рішень, а також забезпечить високий рівень контролю за станом розрахунків, що сприятиме фінансовій незалежності компаній агробізнесу та їх розвитку.

Запропоновані пропозиції щодо доповнення змісту та складових частин фінансової звітності (Ф. № 1 «Баланс» (Звіт про фінансовий стан) та Ф. № 5 «Примітки до річної фінансової звітності») сприятимуть через формування нових показників посиленню контрольної функції головного бух-

галтера за ефективністю та правильністю розрахункових операцій; наданню керівництву інформації для управління розрахунковими операціями; визначенню правильності оцінювання заборгованості та своєчасності розрахунків за певними елементами розрахункових операцій.

У подальших дослідженнях планується оцінювання доповнених форм фінансової звітності через формування нових показників, що сприятиме покращенню управління розрахунками на основі результатів аналізу і, як наслідок, мінімізації ризиків несплати в умовах нестабільності фінансових ринків, а також дасть змогу підвищити оперативність надання інформації інвесторам задля розширення бізнес-діяльності одиницями агросектору за рахунок прийняття ефективних управлінських рішень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Макаренко В.Ю. Інтегрована звітність підприємств: засадничі понятійно-термінологічні визначення. *Інноваційна економіка*. 2018. № 7–8. С. 130–139.
2. Ловінська Л.Г., Бондар Т.А. Нефінансова звітність як основа інформаційного забезпечення моніторингу досягнення цілей сталого розвитку. *Фінанси України*. 2019. № 11. С. 20–30.
3. Спіцина Н. Деякі особливості оцінки розрахунків за національними та міжнародними стандартами обліку та звітності. *Інтелект XXI*. 2018. № 3. С. 186–190.
4. Литвиненко Н.О. Аналітичний облік внутрішніх розрахунків. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2013. № 2. С. 277–284. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/analitichniy-oblik-vnutrishnih-rozrahunkiv> (дата звернення: 13.02.2021).
5. Царук В.Ю. Фінансова звітність підприємств в сучасних умовах господарювання: проблемні аспекти і перспективи розвитку. *Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка*. 2017. Вип. 26. С. 236–243.
6. Ложников И.Н. Важнейшие тенденции развития бухгалтерского учета. URL: http://www.ipbmr.ru/?page=vestnik_2011_1_lozhnikov2 (дата звернення: 18.13.2020).
7. Содома Р.І., Східницька Г.В. Аграрна розписка як альтернативний механізм кредитування агропідприємства. *Облік і фінанси*. 2017. № 3. С. 112–118.
8. Хорин А.Н. Аудит корпоративной отчетности компании. *Аудиторские ведомости*. 2007. № 6. С. 3–13.
9. Концептуальні основи фінансової звітності. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_009 (дата звернення: 18.01.2020).
10. Горлова О.В. Внутриотраслевые стандарты корпоративной отчетности. *Вектор науки ТГУ. Серия: Экономика и управление*. 2010. № 2. С. 36–41.
11. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 18.04.2020).

REFERENCES

1. Makarenko V.Yu. (2018) Intehrovana zvitnist pidpriemstv: zasadnychi poniatiiino-terminolohichni vyznachennia [Integrated reporting of enterprises: basic conceptual and terminological definitions]. *Innovatsiina ekonomika*, no. 7–8, pp. 130–139. (in Ukrainian)
2. Lovinska L.H., Bondar T.A. (2019) Nefinansvoa zvitnist yak osnova informatsiinoho zabezpechennia monitorynhu dosiahnennia tsilei staloho rozvytku [Non-financial reporting as a basis for information support of monitoring the achievement of sustainable development goals]. *Finansy Ukrainy*, no. 11, pp. 20–30. (in Ukrainian)
3. Spitsyna N.V. (2018) Deiaki osoblyvosti otsinky rozrakhunkiv za natsionalnymy ta mizhnarodnymy standartamy obliku ta zvitnosti [Some features of the assessment of calculations according to national and international accounting and reporting standards]. *Intelekt KhKhI*, no. 3, pp. 186–190. (in Ukrainian)
4. Lytvynenko N.O. (2013) Analitychnyi oblik vnutrishnikh rozrakhunkiv [Analytical accounting of internal calculations]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*, no. 2, pp. 277–284. Available at: <https://cyberleninka.ru/article/n/analitichniy-oblik-vnutrishnih-rozrahunkiv> (accessed 21 May 2021). (in Ukrainian)
5. Tsaruk V.Yu. (2017) Finansova zvitnist pidpriemstv v suchasnykh umovakh hospodariuvannia: problemni aspekty i perspektivy rozvytku [Financial reporting of enterprises in modern economic conditions: problematic aspects and prospects of development]. *Podilskyi visnyk: silske hospodarstvo, tekhnika, ekonomika*, vol. 26(2), pp. 236–243. (in Ukrainian)
6. Lozhnykov Y.N. (2011) Vazhneishye tendentsyy razvytyia bukhgalterskoho ucheta [The most important trends in the development of accounting]. Available at: <http://www.ipbmr.ru/?page=vestnik.lozhnikov> (accessed 21 May 2020). (in Ukrainian)

7. Sodoma R.I., Skhidnytska H.V. (2017) Ahrarna rozpyaska yak alternatyvnyi mekhanizm kredyuvannia ahropidpryiemstva [Agricultural receipt as an alternative lending mechanism for agricultural enterprises]. *Oblik i finansy*, no. 3, pp. 112–118. (in Ukrainian)

8. Khoryn A.N. (2007) Audyt korporativnoi otchetnosti kompanyy [Audit of corporate reporting of the company]. *Audytorskye vedomosti*, no. 6, pp. 3–13. (in Ukrainian)

9. Kontseptualni osnovy finansovoi zvitnosti [Conceptual basis of financial reporting]. Available at: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_009 (accessed 21 May 2021).

10. Horlova O.V. (2010) Vnutryotraslevye standarty korporativnoi otchetnosti [Intra-industry standards of corporate reporting]. *Vektor nauky THU. Seryia: Ekonomyka u upravlenye*, no. 2, pp. 36–41. (in Ukrainian)

11. Natsionalne polozhennia (standart) bukhhalterskooho obliku 1 “Zahalni vymohy do finansovoi zvitnosti” [National accounting regulation (standard) 1 “General requirements for financial reporting”]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (accessed 21 May 2021). (in Ukrainian)

А. В. Гевчук, Высшее учебное заведение «Винницкий финансово-экономический университет». **Формирование новых показателей финансовой отчетности о расчетных операциях – залог эффективности управленческих решений.**

Аннотация. Цель статьи заключается в обосновании теоретико-прикладного аспекта информационного обеспечения путем формирования новых показателей финансовой отчетности о расчетных операциях как залого эффективности управленческих решений. **Методика исследования.** Достижение поставленной в статье цели осуществлено с помощью таких методов исследования, как методы логического обобщения и научной абстракции, анализа, аналитический метод. **Результаты.** Указано, что недостатком учета практики является низкая информативность форм финансовой отчетности в целях управления бизнесом и требует ее дополнения касательно проведения расчетных операций. Предлагается усовершенствовать содержание и составляющие финансовой отчетности бизнес-единиц (ф. № 1 «Баланс» (Отчет о финансовом состоянии) и ф. № 5 «Примечания к годовой финансовой отчетности») через формирование новых показателей с использованием аграрной расписки как нового инструмента расчета и альтернативного механизма кредитования предприятий агробизнеса. **Практическая значимость результатов исследования.** Использование на практике предложенных теоретико-прикладных подходов позволит сформировать объективную информацию, адаптированную к таксономии финансовой отчетности (по международным стандартам финансовой отчетности в Украине) для менеджмента, нынешних и потенциальных инвесторов, заимодавцев и других кредиторов в принятии эффективных управленческих решений.

Ключевые слова: расчеты, дебиторская задолженность, кредиторская задолженность, отчетность, информация, аграрная расписка, бизнес, управление.

Anna Hevchuk, Higher educational institution “Vinnytsia University of Finance and Economics”. **The formation of new indicators of financial statements of settlement operations is the key to the effectiveness of management decisions.**

Annotation. The purpose of the article is to substantiate the theoretical and applied aspect of information support by forming new indicators of financial reporting on settlement operations as a guarantee of the effectiveness of management decisions. **Research methodology.** Achieving the goal set in the article is carried out using the following research methods: logical generalization and scientific abstraction, analysis, analytical method. The study aims to supplement the information and accounting support for management purposes, which will contribute to the efficient use of resources. **Results.** It is noted that the disadvantage of accounting practice is the low informativeness of the forms of financial reporting for business management purposes and requires its addition to the part of settlement operations. The modern economic environment of business needs to overcome the limitations of financial information, which is manifested in the development of new reporting standards of a fundamentally different format. Improving the management process for the efficient operation of business units in the agricultural sector involves the development of new analytical strategies, detailing performance indicators to find “bottlenecks” or strengths through quality information. The main source of information on calculations is financial reporting, and a comprehensive assessment of the implementation of settlement operations of agribusiness enterprises, not only for their individual elements, but also through various forms and new settlement tools and lending mechanisms for agribusiness, which requires improved financial reporting in terms of settlement operations as an effective way to manage business. It is noted that the integration processes, in terms of recognition of Ukraine as part of the world economic community, require implementation in a single information environment that will contribute to the harmonization of accounting. The reform process should take into account the provisions of International Financial Reporting Standards on reporting, which will facilitate management decisions in terms of investment / business lending. It is proposed to improve the content and components of financial statements of business units (f. № 1 “Balance Sheet” (Statement of financial position) and f. № 5 “Notes to the annual financial statements”) through the formation of new indicators using agricultural receipt as a new calculation tool and alternative mechanism lending to agribusiness enterprises. **The practical significance of the research results.** The use in practice of the proposed theoretical and applied approaches to improve reporting with new indicators will generate objective information adapted to the taxonomy of financial reporting (according to international financial reporting standards in Ukraine) for management, current and potential investors, lenders and other lenders in making effective management solutions.

Keywords: calculations, receivables, accounts payable, reporting, information, agricultural receipt, business, management.